UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Antonii Mvsae Brasavoli Medici Ferrariensis Examen omnium Trochiscorum Vnguentorum, Ceratorum, Emplastrorum, Cataplasmatumque, & Collyriorum

Brasavola, Antonio Musa

Venetiis, MDLI

Senex. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70720

Visual Library

mentorum ſecundum locos, prope quarti capitis finem, ubi Galenus ait. Paſtillus ex ſuccino, facit hæmoptoicis, diuturnæ, & recenti tuſsi, phthiſicis, ſanguinẽ reijcientibus, ſuppuratis, cœliacis, dyſentericis, & inflatis. eſt etiam Auricularis bona.

Recipe *Pſyllij mundi drac.* L X V.

Iridis Illyricæ Maſtiches Ramentorum ſuccini Croci	Singulor. drac. X X X.

Opij drachm. X V.

Pſyllium in aquam calidam coniectum macerar i ſinito, atq; ubi uiſcoſum, ac glutinoſum de ſe in aquam depoſuerit, liquorem exprimito, & cum eo pharmacum præparato, in paſtillos ipſum cogẽdo, ex quibus obolos tres ad ſomnum euntibus dato. Sint autem aquæ ſexarij tres, in alijs exẽplaribus pſyllium ad triduum madeſcit: deinde ter donec ebulliat coquitur, et ab igne adeptũ rurſus ad triduũ ſinitur: atq; tunc liquor ad pharmaci confectionem ſegregatur. SE. *Eadem cum alijs uidetur compoſitio.* BRAS. *Pondere tantũ in aliquibus differt. alias nunc compoſitiones proſequaris,*

SENEX. IX.

Trochiſci de Spodio accedunt. BRAS. *Quos de ſpodio paras trochiſcos?* SE. *Duas compoſitiones in meo*

ſeruo

ſeruo pharmacopolio, alteram ſimpliciter de ſpodio inſcriptam, alteram de ſpodio cũ ſemine acetoſæ. BRAS. *Vtraſq; referto, nam & Meſue utraſq; ſcribit compoſitiones.* SE. *En refero.*

Recipe Spodij drachm. IIII.
Roſarum rub. drachm. VII.
Seminis portulacæ
Succi liquiritiæ } *Sing. drach.* II.

Conſice cum mucilagine pſyllij, & fac trochiſcos drachmæ unius, & da cum ſucco mali granati, & alij addidere quatuor ſeminũ, gummi arabici, tragacanthi, croci, Singulor. drachm. I. *& ſem. Hi ſunt trochiſci, qui ſimpliciter apud Meſuem de ſpodio uocãtur. Qui uero dicuntur de ſpodio cum ſemine acetoſæ ita fiunt.*

Recipe Roſarum rub. drachm. XII.
Spodij drachm. X.
Seminis acetoſæ drach. VI.

Sem. portulacæ
Granorum coriandri infuſorum in aceto, & torrefactorum
Pulpæ ſummachiorũ } *Sing. drach.* II. *& ſem.*

Amyli aſsi
Balauſtiarum.
Berberorum } *Singulorum drach.* II.

Gummi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Gummi arabici aſsi. drachm. I. & ſem.
Conſice cum ſucco acreſtæ, da cum aliquo ex robuſtis ſtypticis. BRASA. Multum differunt hi cum ſemine acetoſæ à præſcriptis, & ipſis etiam magis adſtringunt, quos & ſi tu in tuo ſeruas pharmacopolio: alij tamen multi non ſeruant. SE. Et nonnulli etiam ſecundã ſeruant compoſitionem, & non primam. BBAS. Probarem ut ſecunda hæc ſeruaretur potius quàm prima, quia intẽtionem, ad quam ſunt confecti, magis perficit: nam ad acutas proficiunt febres, & ad ſtomachi inflammationẽ et hepatis, et ad ſitim uehementem, conueniũtque ad profluuia alui billioſa. At hi ſecundi hæc uehemẽtius agunt quàm primi: ualentq; ad dyſenteriam, & ad omne alui profluuiũ. SE. Ad quam copiam præbẽtur hi trochiſchi? BRAS. Ad drachmam unam cum aliquo adſtringẽte ſyrupo, uel cum aliqua adſtringente aqua. Scito tñ non fuiſſe ſpodij uſum apud antiquos Græcos per os, ſed Arabes qui ex præaduſtis cãnis ſpodium faciũt, illud per os præbere poſſunt: tñ neq; cum noſtro confecti uero ſpodio uenena ſunt, ſi ꝑ os ſumantur, quia magnam ſpodij quantitatem non recipiunt: neq; eſt ſimplex ſpodium. in ulceribus his trochiſcis plærunq; uſus ſum, & in clyſterijs diſſolutis cum aqua plantaginis, uel cum re aliqua ſimili. ubi legitur amyli aſsi, à nonnullis amyli legitũ, poſtea aſſæ: at eiuſcemodi lectio conuenire nõ uidetur, quia neq; fœtida, neq; odorata aſſa ad horũ trochiſcorum intentionem conuenit, propterea legendum eſt amyli aſsi. SE. Semper ex aſſo amylo cõfeci BRAS. Quomodo amylum aſſas? SE. Eo modo, quo & omnia gummium genera aſſanda docet Meſue: nam in fruſtra

redigo

redigo ad ciceris magnitudinem plus minus, poſtea ſar=
tago multum calefiat, & ab igne remoueatur, et in ipſa
gummi ponãtur, uehementerq; ac cito conficiantur, ac
moueantur, donec dealbeſcant, ſi uero caliditas remitte
retur, ſartago iterum calefiat, idq; tertio, uel quarto
fiat gummi ſemper remouẽdo, cum uero album effectũ
eſt, tunc à ſartagine remoueatur, quia aſſatio perfecta
eſt. BRAS. De gummi generibus optime dicis, ſed
quõ amylũ aſſas. SE. Eodẽ mõ? BRA. At eodẽ mõ q̃
aſſatum ſit cognoſcere non potes, quia gummi aſſatum
eſſe cognoſcitur cũ dealbeſcit, at amylũ ſuapte natura
album eſt. SE. Amylum aſſatum eſſe cognoſcitur,
quando ipſius, color alteratur, & immutatur, à te autẽ
peto quare coriandra præparẽtur, et quare torrefiãt.
BRAS. Præparari dicunt ut neſcio quid uenenoſi ab
eis auferatur, quod authores illis ineſſe dicunt, & Dio=
ſcorides iubet frequentem eius uſum eſſe cauẽdum, quia
mentem largius commouet magno diſcrimine. Dioſco=
rides etiã ubi de Vino in communi uerba facit, de mera
co ſyncero & auſtero dicit copioſiore hauſtu ualere
cõtra cicutã, et coriandrum: ut arbitrari uideatur inter
frigida uenena coriandrum numerari, quia antidotum
contra ipſum eſt uinum meracius, et in ſexto libro capi=
te decimo quinto inter uenena coriandrum numerat, ſi=
gnaq; ponit, ac ſymptomata quæ infert, deniq; cum quis
illud ederit, & lædatur, antidotum eſt uinum meracius
ſolum, aut meracius cum abſynthio. SE. Ergo uino
præparandum erit? BRAS. Tu igitur quomodo præ
paras? SE. In primis aqua padana coriandra lauo,
ut puluis abeat, optimeq; lauentur, & in aqua per tres

dies

dies dimittantur, quotidie aquam mutãdo, ſed ego muto etiam ſæpius in die, deinde ab aqua remoueãtur, & per quatuor dierum ſpatium in acerrimum acetum infundã tur, quotidie uero ſunt ſæpius manu uertẽda, deinde co landa, poſtea per tres dies in cotoneorum ſuccum, & aquam roſaceam ad æquales partes infundantur, & fre quenter manu tractentur, deinde percolentur, & ſoli exponantur, ut exiccentur, itaq; præparati dicuntur, ſed egregie exiccari debent. BRAS. Hec eſt cõmu= nis apud omnes præparatio. at cum aqua frigida ſit, ace tumq; frigidum, neſcimus quomodo coriandrum præpa rare poßint, quod ſua frigiditate uenenũ eſt. SE. Quid igitur agẽdum? BRAS. Ego potius uino meraciore hoc modo pararem. uino meraco coriandra egregie la= uarẽ, poſtea p quatuor dies in meracius uinum ſeruarẽ, interdiu manu tractando. Deniq; in uinũ creticum odo= ratum per alios quatuor dies ſeruarem, poſtea in ſole egregie exiccarẽ, quia uinum uenenoſam coriandri na= turam potius corrigit quàm acetum, uel aqua, quoniã ut Dioſcorides monet, coriandri noxæ meraciore uino corriguntur. SE. Tamen uniuerſus orbis ex aceto ſemper præparauit. BRAS. Præparet quomodo lu= bet, hic eſt uerus ſecundum Dioſcoridem præparãdi mo dus, ex uino. ſ. meraciore. SE. Cur dicis ita præparã da eſſe ſecundum Dioſcoridem? BRAS. Quia Gale nus alterius ſentẽtiæ eſt: nam ut Dioſcorides coriandra frigida eſſe iudicat, ita Galenus calida, & ex contrarijs facultatibus conſtare, & cõpoſita eſſe plurimumq; ha= bere eſſentiæ amaræ, quo oſtenditur eſſe tenuium par= tium, et terrenarum, neq; parũm obtinere aqueæ humi

ditatis

ditatis, quæ tepentis eſt facultatis, his habent nonnihil obſtructionis adiunctum, unde illa quæ à Dioſcoride dicuntur ad quæ ualeāt coriandra, uera prorſus ſunt, ſed illa agit uarie, & nō ex ſola frigiditate. Dioſcoridemq; reprehendit, ut pote qui dicat coriandrum cum pane, aut polenta illitum ſanare eryſipelas. At hoc abſurdum eſt (inquit) ſi de uero loquatur eryſipelate. at eryſipelas profecto ſanat cum in declinatione eſt, & refrigeratum ſit. Dioſcorides præterea ex ſe ipſo reprehenditur, qui dixerit coriandrum ſtrumas diſcutere cum exiguo lomēto, at ſi frigidum eſſet, hoc efficere minime poſſet, propterea calidum eſſe oportet. SE. Si calidum eſt, ergo noſtra conueniet præparatio. BRAS. Iuxta Galenum cōuenire poterit. At ego non arbitror coriandra magnam habere caliditatem, ſed illam ſolum, quæ in primo ordine eſt habere, & forte ad primam partē ſecundi ordinis attingere. Auerois in primo ordine illud eſſe dicit, arbitraturq; ſi quiſpiam ſuccum coriandrorum in nouilunio biberet, moriturum eſſe. Auicēna uero ſecūdum Humain illud frigidum facit in fine primi, uel in principio ſecundi, & ſiccum in ſecundo. hicq; Humain Galeno cōtradixit ex Rufo, & Archigene, qui coriandra fecere frigida. At Auicenna ſiccum quidem eſſe arbitratur, ſed modice calidum. Auicennaq; inquit, quatuor ſucci coriandrorū uncias hominem (triſtitiam inducendo) necare, & ipſius frequentem uſum ſyncopim prohibere. SE. Tu uero quid cenſes? BRAS. Nunquam probaui coriandrorū uſum, neq; aliorum ſimplicium, quorum qualitates ſunt apud authores incertæ, et ſub dubio, illamq; ex uino correctionem probo. SE.

Deinceps

Deinceps ut docuiſti efficiam. ſed ob quàm cauſam coriandra torrentur? BRAS. Vt magis ſtiptica ſint, nam ignis uis illa magis exiccantia reddit. SE. Reperitur ne eiuſcemodi compoſitio apud alios authores? BRASA. Apud antiquiſſimos minime reperitur, at Actuarius in libro de Compoſitione medicamentorum paſtillos conficit de ſpodio cõtra febrem acutam, & iocinoris excalfactionem, et aduerſus ſitim, quæ continenter excruciat, quorum compoſitio talis eſt.

Recipe roſarum ſextulas quatuor.

Spodij Seminis portulacæ Succi dulcis radicis	Singul. duellam.
Tragacanthæ candidæ Amyli	Sing. ſexquidrachmam.
Sacharis duellam.	

Subigito cum pſyllij ſucco. potio ex punicorum malorum latice. SE. Non magnopere differt à prima cõpoſitione, quæ eſt ſimplex de ſpodio uocata. BRAS. Tamen differt, & ſi ſimpliciter illa accipiatur, & etiã in illa addantur quæ à Meſue ſubdunt. SE. Illa ne intelligis quæ de quatuor frigidis ſeminibus dicit? BRASA. Illa inquam cum tragacantho gummi arabico, & croco. ſed quid accipis tu per quatuor ſemina, cum non ſe determinet Meſue de quibus intelligat ſeminibus? SE. Ego ſemper accipio quatuor ſemina maiora frigida communia dicta, quæ ſunt peponis ſemina, cucurbitæ, cucumeris, & citruli. BRAS. Cur potius nõ accipis

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

cipis ſemina minora frigida, quæ ſunt lactucæ, endiuiæ, ſcariolæ, & cicoreæ ſemina? SE. Quia illa accipi con ſuetum eſt apud authores. BRAS. Immo & præter conſuetum illa etiam merito intelligenda ſunt, cum ſimpliciter dicitur quatuor ſemina maiora. ſ. frigida ſemina, cum quia nobiliora, tum quia perfectiora. SEN. Sunt ne aliæ horum trochiſcorum apud Arabes ſaltem compoſitiones? BRAS. Immo multæ extant, quæ ad eandem tendunt intentionem, nam apud Halyabatem in decimo Practicæ tres ſunt trochiſcorum de ſpodio compoſitiones, & Auicenna in quinto Canone duas refert cōpoſitiones, quæ & ſi aliquo modo ab his Meſue differant, tamen & ipſe unam habet cum ſemine acetoſæ, Serapio & ipſe tres habet compoſitiones, quarum una acetoſæ ſemē recipit. Raſis uero non quidem in uno loco, ſed diuerſis in partibus diuerſas etiam ſcribit compoſitiones, ut in nono, et in decimo ad Almanſorem, & in Antidotario. SE. Auicennæ compoſitiones, & Serapionis ſaltem audire percuperem. BRAS. Tu illas cum otium dabitur legere poteris, interim ad alias trochiſcorum compoſitiones te accingito.

SENEX X.

Trochiſci de Camphora huc accedūt. BRAS. A quo authore illos accipis? SE. A Meſue, qui ait ad febres conferre multæ inflāmationis, et ad ſitim uehementem, & incenſionem choleræ rubræ, & ſanguinis ebullitionem, & ſupercalefactionem ſtomachi, & hepatis, & icteritiam, & cōferunt hecticæ, & phthiſi. BRAS. Quomodo illos conficit? nam per totam Italiam, hi